

Куќната помошничка гледа сè
Фрида Мекфаден

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

Издавачка куќа САКАМ КНИГИ

www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги со уникатни приказни достоини за нивното време...

Наслов на оригиналот

The Housemaid is Watching © Freida McFadden, 2024

Copyright © за македонското издание

Издавачка куќа Сакам Книги, 2026

Издавач Издавачка куќа Сакам Книги

Превод од англиски јазик Владимир Стојановски

Лектор Марија Иванова

Уредник Паулина Јамакова-Пејкова

Компјутерска обработка Диме Спасев

Дизајн на корица Диме Спасев

Печатење Печатница Графостил, Скопје - 2026

Тираж 1200 примероци

Место и година на издавање Скопје, 2026

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатуван, копиран или објавуван во која било форма или на кој било начин во електронските или печатените медиуми, без согласност од издавачот.

КУЌНАТА ПОМОШНИЧКА ГЛЕДА СÈ

Фрида Мекфаден

За моеїо семејство

ПРОЛОГ

Има крв насекаде.

Никогаш не сум видела толку крв. Го натопува кремавиот тепих, протекува меѓу подните штици, ги валка ногалките од дабовата масичка. Совршени овални капки стигнале дури до бледата кожна софа и се слеваат по сидот од алабастер.

Нема крај. Ако барам доволно упорно, дали ќе најдам дамки од крв на автомобилот во гаражата? На тревките во дворот? Во супермаркетот на другиот крај од градот?

Уште полошо, целите раце ми се извалкани.

Каков хаос. И покрај фактот што немам многу време, нетрпелива сум да исчистам сè. Ме учеле дека таму кај што има дамка, особено на тепихот, треба да се исчисти брзо пред да закорави. Откако ќе се исуши, ќе стане трајна.

За жал, колку силно и да тријам, тоа нема никако да влијае на мртвото тело што лежи точно среде вирчето крв.

Ја проценувам ситуацијата. Значи, лошо е. Отпечатците од моите прсти се очекувани, но црвенилото под ноктите и линиите од моите дланки се потешки за објаснување. Сè потемната дамка напред на маицата не е нешто што можам да го занемарам. Во голема неволја сум.

Ако некој ме фати.

Си ги гледам рацете и се мислам дали е подобро да ја измијам крвта или веднаш да фатам магла. Ако ги измијам рацете, ќе потрошам скапоцено време и можеби ќе ме фатат. Ако заминам веднаш, ќе излезам низ вратата со крв по целите раце што се лепи за сè што ќе допрам.

Тогаш го слушам свончето.

Звуците одекнуваат низ куката и се смрзнувам, дури страв ми е да дишам. „Здраво?“ извикува познат глас.

Те молам, оги си. Те молам.

Куката е тивка. Човекот на вратата ќе сфати дека нема никој дома и ќе реши да дојде другпат. Ќе мора. Ако не го стори тоа, готова сум.

Свончето пак свони.

Замини. Те молам замини.

Не сум баш по молитви, но во овој момент, подготвена сум да се спуштам на колена. Мислам, ако притоа не ги замачкам целите колена со крв.

Сигурно претпоставиле дека нема никој дома. Никој не свони повеќе од двапати. Но токму кога помислувам дека има шанса да се спасам, кваката штракнува. И потоа почнува да се врти.

О, не. Вратата е отклучена. За околу пет секунди, тој што тропа ќе влезе внатре. Ќе влезе во дневната. И тогаш ќе го види...

Ова.

Одлуката е донесена. Мора да бегам. Немам време за миене раце. Немам време да се грижам за крвавите отпечатоци што можеби ги оставам зад себе. Морам да избегам оттука.

Се надевам само дека никој нема да дознае што направив.

ПРВ ДЕЛ

ПРВО ПОГЛАВЈЕ

ПРЕД ТРИ МЕСЕЦИ

МИЛИ

Ја обожавам куќава.

Обожавам сè во оваа куќа. Го обожавам огромниот тревник напред и уште поголемиот одзади (иако и двата полека стануваат кафеави). Обожавам што дневната е толку голема што собира *йовеке* *йарчиња* мебел од една мала софа и телевизор. Ги обожавам големите прозорци што гледаат кон соседството, а неодамна прочитав во некое списание дека е едно од најдобрите места за одгледување дете.

А најмногу од сè обожавам што е моја. „Локуст стрит“ број 14 е само моја. Добро, прво триесет години исплаќање хипотека и ќе биде само моја. Не можам да престанам да мислам колкава среќа имам додека поминувам со прстите по сидот во новата дневна соба и приоѓам поблизу за да се восхитувам на новите цветни тапети.

„Мама пак ја бакнува куќата!“ цивнува нечиј глас одзади.

Бргу се одлепувам од сидот, иако не сум фатена на дело од деветгодишниот син со таен љубовник. Не се срамам од љубовта кон куќава. Сакам да го извикам тоа од покривот.

(Имаме прекрасен покрив. Ја обожавам куќава.)

„Нели треба да се распакуваш?“ велем.

Сите кутии и мебел на Нико се оставени во неговата соба и сега би требало да се распакува, но, наместо тоа, цело време си удира со бејзбол-топче во сидот – мојот преубав сид со цветни тапети – и го фаќа.

Живееме во куќава помалку од пет минути, а тој веќе е решен да ја уништи. Му се гледа тоа во темнокафеавите очи.

Не е дека не го сакам син ми најмногу на светот. Да беше некоја од оние хипотетички ситуации кога морам да бирам помеѓу животот на Нико и куќава, *нормално* дека би го избрала Нико. Тука нема збор.

Но поентата ми е дека ако на кој било начин ја оштети куќава, ќе биде казнет сè дури не порасне доволно за да се бричи.

„Ќе се распакувам утре“, вели Нико. Се чини дека неговата општа животна филозофија е дека сè ќе се заврши утре.

„Или сега?“ му предлагам.

Нико го фрла топчето нагоре и успева да го поткачи плафонот. Кога би имале нешто вредно во куќава, сега би доживеала инфаркт.

„Подоцна“, се буни тој.

Во превод, никогаш.

Погледнувам нагоре по скалите. Да, имаме *скали!* Вистински скали. Да, чкрипат при секој чекор и постои шанса оградата да падне ако се држите прецврсто. Но имаме скали и водат до *сосем друѓ кај во куќава*.

Препознавате дека предолго време живеам во Њујорк. Се мислев дали да се вратам во Лонг Ајленд по она што се случи минатиот пат кога живеам овде, но тоа беше пред скоро дваесет години – далечно минато.

„Ада?“ извикувам преку скалите. „Ада, ќе може ли да дојдеш?“

Следниот миг, мојата единаесетгодишна ќерка ја подава главата над скалите и ги гледам густата, кадрава

црна коса и тие темни, темни очи што ме сиркаат. Имаат иста боја како на Нико, наследени од татко им. За разлика од брат ѝ, Ада несомнено ги отпакувала работите откако дојдовме. Таа е ученик со највисоки оценки – оној тип што пишува домашно без да ѝ се каже, една недела пред рокот.

„Ада“, велам. „При крај ли си со распакувањето?“

„Уште малку.“ Не сум изненадена.

„Ќе може ли да му помогнеш на Нико да ги испразни кутиите?“

Ада кимнува без двоумење. „Се разбира. Ајде, Нико.“

Нико веднаш ја препознава шансата сестра му да заврши најголем дел од работата. „Важи!“ ведро се согласува.

Нико конечно престанува да ме малтретира со бејзбол-топчето и искачува по две скалила одеднаш за да ѝ се придружи на Ада во неговата соба. Почнувам да ѝ велам да не ја врши сета работа наместо него, но не вреди. Во моментов имам шеесетина мои кутии за распакување. Сè дури тоа се заврши, ќе бидам задоволна.

Имавме неверојатна среќа што ја добивме куќава. Изгубивме во пет-шест наддавања во соседства што не беа ни приближно убави како ова. Мислев дека шансите ни се еднакви на нула да ја добиеме оваа шармантна поранешна фарма во град со толку високо оценети јавни училишта. Ќе заплачев од радост кога агентот за недвижности ми се јави за да ме извести дека куќата е наша. Со 10 проценти помалку од понудената цена!

Универзумот сигурно решил дека заслужуваме некаква среќа.

Гледам низ прозорецот напред кон камионот за селење паркиран на улицата пред куќата. Живееме на слепа уличка со уште две куќи и преку патот гледам нечија силуета зад шофершајбната. Новиот сосед, веројатно. Се надевам дека е дружељубив.

Слушам трескање од внатрешноста на камионот, па ја отворам вратата за да видам што се случува. Истрчувам

толку навреме за да го видам маж ми како излегува од камионот со еден од другарите кој се согласи да помогне со селењето. Јас сакав да ангажираме фирма, но тој настојуваше сам да го изведе тоа со помош од другарите. И морам да признаам, треба да ја зачуваме секоја паричка ако сакаме да ја отплатиме хипотеката. Дури и со 10 проценти помалку од понуденото, нашата куќа од соништата не беше евтина.

Маж ми крева една половина од софата во дневната, а потта му ја залепила маицата за телото. Се наежувам, оти има четириесет и кусур години и последно што му треба е да го шине грбот. Му кажав дека ме загрижува тоа кога го планиравме селењето, а тој изреагира како да е најглупавото нешто што некогаш го слушнал, иако јас го шинувам грбот секоја втора недела. И не е од кревање софа. Го шинувам од кивање.

„Ќе внимаваш ли, Енцо?“ го прашувам.

Тој го крева погледот и кога ми се насмевнува, се топам. Дали е тоа нормално? Дали на други жени што се мажени за некого подолго од единаесет години сè уште им заигруваат колената понекогаш?

Не? Само на мене?

Мислам, не е дека е секоја минуџа. Ама, да сме на чисто - сè уште паѓам на него. Не е на одмет тоа што станува необјасливо позгоден со секоја година. (А јас сум само една година постара.)

„Внимавам“, настојува тој. „Плус, каучов? Лесен е како пердув.“

На овие зборови, типот што го држи другиот крај од каучот превртува со очите. Но искрено, каучот не е баш тешка категорија. Го купивме од ИКЕА, мало подобрување од последниот, кој го зедевме од тротоар. Енцо порано имаше теорија дека најдобриот мебел доаѓа од тротоарот пред нашиот стан.

Сме пораснале малку оттогаш. Се надевам.

Додека Енцо и другар му ја внесуваат софата во нашата прекрасна нова куќа, пак ја кревам главата за да ја

видам куката преку улица. „Локуст стрит“ број 13. Некој сè уште зјапа во мене низ прозорецот. Внатре во куката е темно и не се гледа најдобро, но силуетата не се трга од прозорецот.

Некој нè посматра.

Но тука нема ништо злокобно. Луѓето во таа кука се нашите нови соседи и сигурно ги интересира кои сме. Секојпат кога имаше камион за селење пред нашата зграда, гледав низ прозорецот за да видам кој се вселува, а Енџо се смееше и ми велеше да престанам и да одам да се запознаам.

Тоа е разликата меѓу мене и него.

Добро, тоа не е *егинсџивенаџа* разлика.

Во обид да го променам однесувањето и да бидам попријателски настроена како маж ми, кревам рака за да ѝ мавнам на силуетата. Ајде, ќе го запознаам мојот нов сосед на „Локуст“ 13.

Само што човекот зад прозорецот не ми возвраќа. Наместо тоа, ролетната одеднаш се спушта и силуетата исчезнува.

Добре дојде во соседството.

ВТОРО ПОГЛАВЈЕ

Енцо ги внесува последните кутии во куќата додека стојам на проретчениот тревник и избегнувам да се распакувам додека си фантазирам како ќе изгледа тревникот откако маж ми ќе го освежи. Енцо е волшебник кога се работи за тревници – така некако и се запознавме. Овој ми изгледа како изгубен случај со кафеавите парчиња и трошната почва, но знам дека за една година ќе го имаме најубавиот тревник во соседството.

Изгубена сум во фантазијата кога вратата од соседната куќа – „Локуст стрит“ 12 – се отвора. Излегува жена со слоевита боб-фризура во боја на карамел. Носи тесна бела блуза, црвено здолниште и високи штикли што изгледаат како да можат да ископаат око некому. (Зошто мислите секогаш ми одат натаму?)

За разлика од соседот преку улица, таа изгледа пријатна. Енергично поздравува со раката и ја преминува кусата поплочена патека што ги разделува нашите куќи.

„Здраво!“ се озарува таа. „Колку е добро што конечно ги запознаваме новите соседи! Јас сум Сузет Ловел.“

Кога посегнувам по дланката со средени нокти, ме дочекува вчудовидувачки болен стисок за една жена. „Мили Акарди“, вела.

„Мило ми е, Мили“, одговара таа. „Прекрасен ќе ви биде животот овде.“

„Веќе е така“, вела искрено. „Куќава е преубава.“

„Ах, навистина е.“ Сузет кима со главата. „Седеше празна некое време зашто, како што знаете, тешко е да се продаде олку мала куќа. Но едноставно знаев дека ќе дојде правото семејство.“

Мала? Дали таа ја навредува нашата сакана куќа? „Е па, јас ја обожавам.“

„О, да. Многу е удобна, нели? И...“ Со погледот ги испитува влезните скали, малку распаднати, иако Енцо се колне дека ќе ги среди. Една во долгата листа поправки што ќе треба да ги направиме. „Рустикална. Толку е рустикална.“

Значи, дефинитивно ја навредува куќата.

Но не ми е гајле. Секако ја обожавам. Не ми е важно што мисли некоја вообразена сосетка.

„И работиш ли, Мили?“ прашува Сузет додека ме проучува со зеленикавосините очи.

„Јас сум социјален работник“, велам со малку гордост. Иако го работам ова веќе долги години, сè уште се гордеам со мојата кариера. Да, знае да биде исцрпувачка, да ти ја раскине душата и платата не е ништо посебно. Но секако си ја сакам работата. „А ти?“

„Јас сум агент за недвижности“, вели со еднаква гордост. Аха, значи затоа ни ја навреди куќата со тој агентски жаргон. „Сега пазарот скока нагоре.“

Добро, тоа е точно. Сега ми текнува дека Сузет не била вклучена во продажбата на оваа куќа. Ако е вистински агент за недвижности, зошто тогаш нејзините соседи не скале таа да им ја продаде куќата?

Енцо излегува од камионот носејќи уште кутии; маицата сè уште му е залепена за градите, црната коса му е мокра. Паметам дека наполнив една од тие кутии со книги и се грижам дека можеби ја направив претешка. А тој сега не ја носи само таа кутија, туку ставил уште една одозгора. Грбот ме боли само што го гледам.

Го гледа и Сузет. Го следи неговиот напредок од камионот за селење до нашата влезна врата, а на усните ѝ се шири насмевка. „Твојот човек за вселување е многу секси“, забележува.

„Всушност“, вела, „тоа е маж ми.“

Таа зинува. Очигледно има повисоко мислење за него одошто за куќата. „Сериозно?“

„Да, да.“ Енцо ги остава кутиите во дневната соба и излегува од куќата да земе уште. Од кај му е енергијата? Пред да стигне до камионот, му мавнувам. „Енцо, дојди да ја запознаеш новата сосетка, Сузет.“

Сузет брзо ја подисправа блузата и става прамен од косата со боја на карамел зад увото. Кога би можела, сигурно би се сирнала набрзина во џебно огледалце и одново би ставила кармин. Но нема време за тоа.

„Здраво!“ извикува и ја пружа раката. „Многу ми е мило! Енцо, така беше?“

Тој се ракува со неа и ѝ упатува широка насмевка што му ги истакнува брчките околу очите. „Да, јас сум Енцо. А ти си Сузет?“

Таа се кикоти и кимнува енергично. Малку претерува со реакцијата, но за волја на вистината, тој го засилува шармот. Маж ми живее во земјава дваесет години и кога разговараме на трпезариската маса, акцентот му е релативно слаб. Но кога се обидува да биде шармантен, го активира за да звучи како тукушто да стигнал во земјава. Или како што би кажал тој: „стигнал во земја“.

„Сосем ќе се вљубите во местово“, нè уверува Сузет. „Многу тивка слепа улличка.“

„Веќе се вљубивме, вела.“

„И многу ви е слатка куќата“, вели, наоѓајќи нов креативен начин да истакне дека нашата куќа е значително помала од нејзината. „Ќе биде совршена за вас и децата, особено ако чекате уште едно бебенце.“

На овие зборови, погледнува значајно во мојот стомак, кој дефинитивно не содржи бебенца. Немало никакво бебенце внатре девет години.

Најлошото е што Енцо ја врти главата за да ме погледне и за момент гледам возбуда на неговото лице, иако многу добро знае дека бев стерилизирана при неодојниот царски рез со Нико. Погледнувам во мојот стомак и

забележувам дека маичката ми е подуена на лош начин. Умирам малку однатре.

„Не сум бремена“, одговарам, колку за информација на Сузет, очигледно толку и за маж ми.

Сузет ги покрива црвените усни. „Оф мила, многу се извинувам! Само претпоставив...“

„Во ред е“, велем прекинувајќи ја пред уште да ја влоши работата. Искрено, си го сакам телото. Кога имав дваесет и нешто години, бев слаба како стапче, но сега конечно можам да се пофалам со женствени облини, а слободно ќе речам и дека маж ми ужива во нив.

Во секој случај, ќе ја фрлам маицава.

„Имаме две деца.“ Енцо ја префрла раката околу моите рамена, несвесен за навредата од Сузет. „Нашиот син, Нико, и ќерка ни Ада.“

Енцо не можеше да биде погорд на нашите две деца. Тој е одличен татко и ќе сакаше уште пет ако за малку не умрел при раѓањето на нашиот син. Многу ќе сакавме да посвоиме или да згрижиме дете, но со оглед на моето минато, тоа не доаѓаше предвид.

„Имаш ли деца, Сузет?“ ја прашувам.

Одмавнува со главата со престашен израз на лицето. „Никако. Јас не сум мајчински тип. Само јас и маж ми Џонатан сме. Среќни сме без деца.“

Одлично – си има свој маж. Може да се држи понастрана од мојот.

„Но има едно мало момче во куќата наспроти вашата“, вели. „Трето одделение е.“

„И Нико е трето одделение“, вели Енцо возбудено. „Можеби може да ги запознаеме?“

Кога се преселивме, моравме да ги испишеме децата од училиштето точно на средина од годината. Верувајте – последно што сакате е да отргнете две ученичиња од школо среде март. Чувствував ужасна вина, но не можевме да си дозволиме да отплаќаме хипотека и кирија до крајот на училишната година, па немавме избор.

Нико, кој е отворен како татко му, не изгледаше потресен од ситуацијата. За Нико, цела просторија полна со нови деца што ќе ги воодушеви со своите лудории би било забавна авантура. Ада смирено ја прими веста, но подоцна ја затекнав како плаче во својата соба од помислата да ги напушти двете најдобри другарки. Се надевам дека до наесен ќе се навикнат и двете деца, а траумата од преселбата среде училишната година ќе биде далечен спомен.

„Можете да се обидете да се запознаете“. Сузет слегнува со рамената. „Но жената што живее таму, Џенис, не е баш срдечна. Ретко излегува од дома, освен кога треба да го одведе синот до автобуската постојка. Најчесто ја гледам на прозорецот како зјапа кон улицата. *Какво душкало!*“

„Оф“, велам и се прашувам како Џенис може наводно никогаш да не излегува од дома, а истовремено да е толку љубопитна.

Погледнувам преку патот кон „Локуст“ 13. Сите прозорци изгледаат темни и покрај тоа што е пладне, а луѓето што живеат таму како да се дома.

„Се надевам дека ќе купите добри ролетни за прозорците“, ми вели. „Оти таа има одличен поглед.“

Јас и Енцо истовремено ги вртиме главите во правец на нашиот нов дом и одеднаш сфаќаме дека ниту еден прозорец во целата куќа нема ролетни, ниту завеси. Како не помисливме на тоа? Никој не ни кажа дека треба да купиме ролетни. Секој дом каде што живеевме досега доаѓаше со веќе наместени ролетни!

„Ќе купам ролетни“, ми шепнува Енцо на уво.

„Фала ти.“

Нашето незнаење ѝ звучи интересно на Сузет. „Не ве потсети агентот за недвижности да купите ролетни?“

„Изгледа не“, промрмурам.

Веројатно Сузет сака да каже дека би нè потсетила кога таа би била нашиот агент. Но малку е предоцна за тоа. Засега, си немаме ролетни.

„Можам да ви препорачам одлична компанија што ќе ви ги намести“, вели. „Ја средија нашата куќа лани. Ставаат едни преубави ролетни како саќе на првиот и вториот кат и многу убави капаци на таванот.“

Не можам ни да замислам колку би чинело такво нешто. Многу повеќе одошто имаме за трошење, тоа сигурно.

„Не, благодарам“, вели Енцо. „Можам и сам.“

Му намигнува. „Не се ни сомневам.“

Сериозно? Малку ми се лоши од женава што му се пушта на маж ми пред мене. Не е дека други жени не го прават истото, но соседи сме, да му се сневиди. Не може да биде малку подискретна? Дел од мене сака да каже нешто, но подобро да не си создавам непријател пет минути откако се доселивме.

„Освен тоа“, вели, „сакав да го поканам вашето семејство на вечера. Вие двајцата, секако, и... може да дојдат и децата.“ Не изгледа возбудена од идејата нашите деца да ѝ влегуваат дома. Ниту пак знае за склоноста на Нико да скрши нешто скапо пет минути откако ќе влезе во која било соба.

„Се разбира, тоа би било супер“, вели Енцо.

„Прекрасно!“ му вели таа со озарено лице. „Што велите за утревечер? Сигурно нема да почнете да готвите во кујната дотогаш, па ова ќе ве опушти малку.“

Енцо ме погледнува со кренати веѓи. Има бескрајно многу енергија за друштвени настани, но јас сум интровертната, па го ценам тоа што ме прашува за мислење пред да прифати. Искрено, ја презирам идејата да ја поминам вечерта со женава. Малку ми е *ѓремноѓу*. Но ако остануваме да живееме овде, зарем немаме обврска да се спријателиме со соседите? Нели е тоа нешто што нормалните приградски семејства го *ѓраваѓѓ*? А можеби и нема да е толку лоша откако ќе ја запознаам подобро.

„Секако“, велам. „Тоа би било баш фино. Не познаваме речиси никого во Лонг Ајленд.“

Сузет ја зафрла главата наназад и се смее, откривајќи ред бисерно бели заби. „Оф, Мили...“

Погледнувам во Енцо, кој слегнува со рамената. Изгледа ни двајцата не знаеме што е толку смешно. „Што?“

„Не знаете како звучите“, се кикоти таа. „Никој не вели во Лонг Ајленд.“

„Не велат така?“

„Не!“ Ниша со главата како да зборувам глупости. „Се вели на Лонг Ајленд. Не сте во остров – тоа звучи толку неписмено. Туку на остров.“

Енцо се чешка по црната коса. Нема ниту едно бело влакно на главата, патем. Да не ми беа шишенцата со Клерол, би била сосем побелена, како што и сум откако се роди Нико. Енцо има само неколку сиви влакна во брадата кога ќе ја пушти. Но кога му го посочив тоа, тој си го пребара скалпот и најде едно единствено бело влакно за да ми покаже, божем тоа ќе ме утеша.

„Значи, не разбирам“, велам. „Дали тоа значи дека луѓето треба да велат дека живеат на Хаваи? Или на Статен Ајленд?“

Насмевката ѝ се губи од лицето. „Добро, Статен Ајленд е сосем друга приказна.“

Се обидувам да му го уловам погледот на Енцо, но нему како да му е интересна

целава ситуација. „Добро, задоволни сме што сме овде на Лонг Ајленд, Сузет. И се радуваме што ќе дојдеме утре кај вас на вечера.“

„Одвај чекам“, вели таа.

Морам сосила да се насмевнам. „Треба ли да донесам нешто?“

„Уф.“ Ја допира брадата со показалецот. „Може ли да донесете десерт?“

Супер. Сега морам да смислам што да донесам за десерт што ќе ги задоволи стандардите на Сузет. Мислам дека една кутија „Орео“ нема да заврши работа. „Нема проблем!“

Додека Сузет се враќа по патеката кон нејзината многу поголема куќа, а потпетиците штракаат по тротоарот

со секој чекор, чувствувам како нешто ми заигрува во стомакот. Бев толку возбудена кога ја купивме куќава. Долго време се туткавме во мали станчиња и сега конечно ја имам мојата куќа од соништата.

Но сега, за првпат се прашувам да не направивме ужасна грешка што се доселивме овде.